

Sygn. akt I C 1115/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 stycznia 2020 roku

Sąd Rejonowy w Dzierżoniowie I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSR Radosław Florek

Protokolant: Marta Chęcińska

po rozpoznaniu 4 grudnia 2019 roku w Dzierżoniowie

na rozprawie

sprawy z powództwa ***Powiatu (...) – Zarządu Dróg Powiatowych w D.***

przeciwko ***A. S.***

o zapłatę 58 075,18 zł

I. zasądza od pozwanej A. S. na rzecz strony powodowej Powiatu (...) – Zarządu Dróg Powiatowych w D. ***39 001,85 zł*** (trzydzieści dziewięć tysięcy jeden złoty osiemdziesiąt pięć groszy) wraz z odsetkami ustawowym za opóźnienie licznymi od 14 czerwca 2017 roku do dnia zapłaty;

II. umarza postępowanie w pozostałym zakresie;

III. zasądza od pozwanej A. S. na rzecz strony powodowej Powiatu (...) – Zarządu Dróg Powiatowych w D. ***3803,61 zł*** tytułem zwrotu kosztów procesu;

IV. przyznaje ze Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Dzierżoniowie na rzecz adwokata Ł. B. z Kancelarii Adwokackiej w D. ***4428 zł*** tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanej A. S. z urzędu.

Sygn. akt *I C 1115/17*

UZASADNIENIE

CZEŚĆ WSTĘPNA

1. Strona powodowa Powiat (...) - Zarząd Dróg Powiatowych w D. wystąpiła o zasądzenie na jej rzecz od pozwanej A. S. 19 073,33 zł tytułem naprawienia części szkody wyrządzonej przestępstwem wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie licznymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz 39 001,85 zł tytułem skapitalizowanych odsetek za okres od dnia wyrządzenia szkody przestępstwem liczony osobno dla każdej z przywłaszczonych kwot od dnia popełnienia przestępstwa do 13 czerwca 2017 roku wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie licznymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty.

Na uzasadnienie żądania pozwu wskazała, że 19 sierpnia 2015 roku Sąd Rejonowy w Dzierżoniowie, w sprawie o sygnaturze akt II K 464/15, wydał wyrok, w którym uznał pozwaną za winną popełnienia przestępstwa z art. 231 § 1 i 2 k.k. i art. 284 § 2 k.k. i art. 270 § 1 k.k. i art. 303 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 2 k.k., w tym między innymi za winną przywłaszczenia powierzonych jej przez nią pieniędzy w kwocie 85 145,33 zł. Podała, że Sąd uznał, iż pozwana wykorzystując swoją funkcję księgową dokonała przelewów z jej kont bankowych na własne konta

bankowe w dniach i kwotach opisanych szczegółowo w tym wyroku. Oświadczyła, że Sąd zobowiązał pozwaną do naprawienia całości szkody wyrządzonej tym przestępstwem poprzez zapłatę na jej rzecz 17 536 zł, w terminie roku od uprawomocnienia się wyroku czyli do 27 sierpnia 2016 roku, 17 536 zł, w terminie dwóch lat od uprawomocnienia się wyroku czyli do 27 sierpnia 2017 roku, 17 536 zł, w terminie trzech lat od uprawomocnienia się wyroku czyli do 27 sierpnia 2018 roku oraz 17 537,33 zł, w terminie czterech lat od uprawomocnienia się wyroku czyli do 27 sierpnia 2019 roku. Podkreśliła, że orzeczenie w wyroku karnym obowiązku naprawy szkody nie wyłącza możliwości dochodzenia naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem w oddzielnym postępowaniu, gdyż nie można przyjąć, iż poszkodowany musi oczekiwać z realizacją własnych uprawnień cywilny, aż minie termin do naprawienia szkody wyznaczony sprawcy szkody w wyroku karnym. Wskazała, że w przypadku określenia w warunkach wykonania środka probacyjnego terminu naprawienia szkody, do czasu upływu tego terminu wyłączona jest możliwość nadanie wyrokowi w tej części klauzuli wykonalności i prowadzenia na tej podstawie postępowania egzekucyjnego. Podała, że pozwana dokonała spłaty przywłaszczonych pieniędzy w wysokości 31 300 zł, w tym 300 zł w dniu 18 października 2015 roku. Oświadczyła, że na dzień wniesienia pozwu pozostała do spłaty z tego tytułu kwota 53 845,33 zł, przy czym od tej kwoty należy odjąć 17 236 zł jako podlegające egzekucji, płatne stosownie do zobowiązania zawartego w wyroku karnym do 27 sierpnia 2016 roku (17 536 zł - 300 zł wpłacone 18 października 2015 roku), i 17 536 zł, płatne do 27 sierpnia 2017 roku, co do których odstępuje od ich dochodzenia w procesie cywilnym. Podała, że w związku z tym dochodzi 19 073,33 zł tytułem naprawienia szkody spowodowanej czynem niedozwolonym. Wskazała, że dochodzi także 39 001,85 zł tytułem skapitalizowanych odsetek ustawowych i podkreśliła, iż obliczyła odsetki dla każdej zagrabionej kwoty, licząc od dnia popełnienia przestępstwa do 13 czerwca 2017 roku i uwzględniając dni, w których nastąpiła poszczególne spłaty długu. Podała, że wielokrotnie wzywała pozwaną do uiszczenia dochodzonej należności, a pozwana zobowiązała się do jej spłaty w ratach.

2.W odpowiedzi na pozew z 7 marca 2019 roku, pozwana wniosła o odrzucenie pozwu co do żądania zasądzenia 19 073,33 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty i oddalenie powództwa w pozostałej części.

Motywuując swoje stanowisko podniosła zarzut przedawnienia dochodzonych roszczeń odsetkowych wyliczonych do 13 czerwca 2014 roku i wskazała, iż podlegają one trzyletniemu terminowi przedawnienia jako świadczenia okresowe. Oświadczyła, że całość obowiązku naprawienia szkody poprzez zapłatę odszkodowania nałożonego w wyroku karnym jest obecnie wymagalna, a skoro strona powodowa dysponuje tytułem wykonawczym obejmującym roszczenie o naprawienie szkody, to pozew w tym zakresie podlega odrzuceniu.

3.W piśmie procesowym z 22 marca 2019 roku strona powodowa cofnęła pozew co do 1536 zł, a w związku z tym podtrzymała żądanie pozwu odnośnie do zasądzenia 17 537,33 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz 39 001,85 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Jednocześnie podniosła, że zarzut przedawnienia jest niezasadny, albowiem pozwana przerwała bieg terminu przedawnienia poprzez uznanie jej roszczeń. Wskazała, że w piśmie z 20 sierpnia 2014 roku pozwana wyraziła zgodę na potrącenie części należności z jej wynagrodzenia, a w piśmie z 15 grudnia 2014 roku zobowiązała się do spłaty zadłużenia w ratach w okresie 3 lat i wniosła o nienaliczanie odsetek od momentu dokonywania spłaty rat.

4.W piśmie procesowym z 3 września 2019 roku, strona powodowa cofnęła pozew co do 17 537,33 zł i ograniczyła żądanie pozwu do 39 001,85 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty.

5.W piśmie procesowym z 13 września 2019 roku, pozwana wyraziła zgodę na cofnięcie pozwu co do 17 537,33 zł.

STAN FAKTYCZNY

I. Czyn niedozwolony

1. W okresie od 1 stycznia 2010 roku do 18 sierpnia 2014 roku, pozwana pełniąc funkcje głównej księgowej jednostki organizacyjnej strony powodowej, a mianowicie Zarządu Dróg Powiatowych w D., przywłaszczyła powierzone jej pieniądze w kwocie 85 145,33 zł w ten sposób, że wykorzystując swoją funkcję dokonywała przelewów pieniędzy z kont bankowych Zarządu Dróg Powiatowych w D. na własne konta bankowe.

Dowód: wyrok Sądu Rejonowego w Dzierżoniowie z 19 sierpnia 2015 roku, wydany w sprawie o sygnaturze akt II K 464/15 - k. 651-653 akt sprawy Sądu Rejonowego w Dzierżoniowie o sygnaturze II K 464/15.

II. Odsetki

1. Na dzień 13 czerwca 2017 roku, suma odsetek ustawowych i odsetek ustawowych za opóźnienie naliczonych z tytułu opóźnienia w zapłacie odszkodowania za szkodę spowodowaną przywłaszczeniem przez pozwaną pieniędzy wynosiła 39 001,85 zł.

Dowód: odpis dokumentu księgowego z 13 czerwca 2017 roku - k. 41-43.

III. Wykrycie czynu niedozwolonego

1. Przywłaszczenie pieniędzy przez pozwaną zostało wykryte w trakcie kontroli gospodarki finansowej Zarządu Dróg Powiatowych w D. przeprowadzonej przez inspektorów Regionalnej Izby Obrachunkowej we W. w okresie od 11 sierpnia 2014 roku do 4 września 2014 roku.

Dowód: zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa z 20 sierpnia 2014 roku - k. 1-2 akt sprawy Sądu Rejonowego w Dzierżoniowie o sygnaturze II K 464/15,

protokół przesłuchania świadka Z. B. - k. 52-53 akt sprawy Sądu Rejonowego w Dzierżoniowie o sygnaturze II K 464/15,

protokół z 15 września 2014 roku - k. 59-83 akt sprawy Sądu Rejonowego w Dzierżoniowie o sygnaturze II K 464/15.

IV. Uznanie długu

1. Pismem z 17 października 2014 roku, strona powodowa wezwała pozwaną do zapłaty kwoty 112 431,08 zł, w terminie 30 dni od otrzymania wezwania. Podała jednocześnie, że na kwotę 112 431,08 zł składają się: środki pieniężne bezpodstawnie przekazana przez pozwaną w kwocie 85 145,33 zł i ustawowe odsetki za zwłokę w kwocie 27 285,75 zł.

Dowód: pismo strony powodowej do pozwanej z 17 października 2014 roku - k. 18.

2. Pozwana odebrała to pismo 3 listopada 2014 roku.

Dowód: odpis potwierdzenia odbioru - k. 19.

3. W odpowiedzi, w piśmie z 8 listopada 2014 roku, pozwana poinformowała, że wpłaciła kwotę 800 zł, wniosła o rozłożenia spłaty na miesięczne raty po 500 zł każda i poprosiła o wyjaśnienie, w jaki sposób i na jakiej podstawie naliczone zostały odsetki.

Dowód: odpis pisma pozwanej do strony powodowej z 8 listopada 2014 roku - k. 20.

4. W piśmie z 1 grudnia 2014 roku, strona powodowa odmówiła rozłożenia świadczenia na raty i przedstawiła sposób wyliczenia odsetek za opóźnienie.

Dowód: odpis pisma strony powodowej do pozwanej z 1 grudnia 2014 roku - k. 21-23.

5. W odpowiedzi, w piśmie z 15 grudnia 2014 roku, pozwana podtrzymała wniosek o rozłożenia należności na raty i zaproponowała, aby po podpisaniu ewentualnej ugody nie naliczać już odsetek.

Dowód: odpis pisma pozwanej do strony powodowej z 15 grudnia 2014 roku - k. 24.

6. Pismo to wpłynęło do strony powodowej 19 grudnia 2014 roku.

Dowód: odpis pisma pozwanej do strony powodowej z 15 grudnia 2014 roku - k. 24.

ROZWAŻANIA PRAWNE

I. Czyn niedozwolony (punkt I wyroku)

1. Wedle przepisu art. 415 k.c., kto z winy swej wyrządził drugiemu szkodę, obowiązany jest do jej naprawienia.

2. Fakt wyrządzenia szkody takim zachowaniem stanowi, wedle tegoż przepisu, samodzielne źródło zobowiązania do naprawienia tejże szkody. W świetle wskazanego przepisu odpowiedzialność z tytułu czynu niedozwolonego (odpowiedzialność *ex delicto*) zachodzi tylko wówczas, gdy spełnione są cztery przesłanki, a mianowicie: wystąpi fakt, z którym ustawa wiąże obowiązek odszkodowawczy, fakt ten spowoduje szkodę, między tym faktem a szkodą istnieje związek przyczynowy oraz sprawca szkody ponosi winę za jej wystąpienie.

3. Zgodnie z przepisem art. 11 zd. 1 k.p.c., ustalenia wydanego w postępowaniu karnym prawomocnego wyroku skazującego co do popełnienia przestępstwa wiążą sąd w postępowaniu cywilnym. Należy przy tym podkreślić, iż sąd cywilny wiąże tylko zawarte w sentencji wyroku karnego skazującego ustalenia okoliczności, dotyczące osoby sprawcy, czynu przypisanego oskarżonemu i przedmiotu przestępstwa. Nie wiążą natomiast inne ustalenia faktyczne, dotyczące okoliczności ubocznych, wykraczające poza element stanu faktycznego przestępstwa, chociażby zawarte były w sentencji wyroku karnego (por. K. Piasecki, [w:] K. Piasecki (red.), Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz, tom I, Warszawa 1996, s. 107-108; T. Ereciński, [w:] T. Ereciński, J. Gudowski, M. Jędrzejewska, Komentarz do Kodeksu postępowania cywilnego. Część pierwsza. Postępowanie rozpoznawcze, tom 1, Warszawa 2002, s. 88).

3. Na podstawie wyroku Sądu Rejonowego w Dzierżoniowie z 19 sierpnia 2015 roku, wydanego w sprawie o sygnaturze akt II K 464/15, skład orzekający ustalił, że w okresie od 1 stycznia 2010 roku do 18 sierpnia 2014 roku, pozwana pełniąc funkcje głównej księgowej jednostki organizacyjnej strony powodowej, a mianowicie Zarządu Dróg Powiatowych w D., przywłaszczyła powierzone jej pieniądze w kwocie 85 145,33 zł w ten sposób, że wykorzystując swoją funkcję dokonywała przelewów pieniędzy z kont bankowych Zarządu Dróg Powiatowych w D. na własne konta bankowe.

4. We wskazanym wyroku skazującym wszystkie okoliczności wymienione w jego sentencji miały istotne znaczenia dla odpowiedzialności karnej pozwanej, a tym samym nie mogły być podważane w toku procesu cywilnego.

5. Na podstawie tego wyroku Sąd musiał przyjąć w niniejszej sprawie, że pozwana w okresie od 1 stycznia 2010 roku do 18 sierpnia 2014 roku przywłaszczyła powierzone jej pieniądze w ten sposób, że wykorzystując swoją funkcję dokonywała przelewów pieniędzy z kont bankowych Zarządu Dróg Powiatowych w D. na własne konta bankowe. Oznacza to, że zaistniało zdarzenie, z którym ustawa wiąże odpowiedzialność cywilną.

5. Z wyroku tego wynika, że wartość przywłaszczonych pieniędzy wynosiła 85 145,33 zł. Tym samym tyle wynosi szkoda poniesiona przez stronę powodową.

6. Jednocześnie, w oparciu o ten wyrok skazujący, skład orzekający przyjął, że istnieje związek przyczynowego między tym zachowaniem a wystąpieniem u strony powodowej szkody majątkowej.

7. Nie ma także wątpliwości, że na podstawie tego wyroku należy przyjąć, iż po stronie pozwanej wystąpiła wina umyślna. Należy bowiem zauważyć, że koniecznym warunkiem pociągnięcia do odpowiedzialności karnej jest

wystąpienie winy po stronie oskarżonego, przy czym pojęcie to nie jest w prawie karnym ujmowane tak szeroko jak w prawie cywilnym. Oznacza to, że przypisanie oskarżonemu winy w procesie karnym skutkuje tym, iż w postępowaniu cywilnym powyższa przesłanka musi być zawsze uznana za stwierdzoną, a co najwyżej dopuszczalne jest ustalenie wyższego stopnia winy niż w wyroku karnym (por. uchwałę Sądu Najwyższego z 28 kwietnia 1983 roku, III CZP 14/83, OSNC 1983, nr 11, poz. 168).

8. Pozwana dopuściła się czynu niedozwolonego, w wyniku którego strona powodowa poniosła szkodę w wysokości 85 145,33 zł.

9. Pozwana była zobowiązana do zapłaty na rzecz strony powodowej odszkodowania w kwocie 85 145,33 zł.

II. Odsetki za opóźnienie (punkt I wyroku)

1. Wedle przepisu art. 481 § 1 k.c., jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Odsetki za opóźnienie należą się zarówno bez względu na szkodę poniesioną przez wierzyciela, jak i zawinięcie okoliczności opóźnienia przez dłużnika (por. wyrok Sądu Najwyższego z 13 października 1994 roku, I CRN 121/94, OSNC 1995, nr 1, poz. 21). W świetle przepisów ustawy dłużnik opóźnia się z wykonaniem zobowiązania, gdy nie spełnia świadczenia w terminie oznaczonym w sposób dostateczny lub wynikający z właściwości zobowiązania. Aby dokładnie wyjaśnić wskazaną kwestię konieczne jest odwołanie się do pojęcia wymagalności. Roszczenie o spełnienie świadczenia jest wymagalne wówczas, gdy wierzyciel jest uprawniony do żądania spełnienia świadczenia. Dopóki roszczenie jest niewymagalne, nie zachodzi także opóźnienie, gdyż dłużnik nie jest zobowiązany do świadczenia. O dacie wymagalności decyduje natomiast treść stosunku obligacyjnego łączącego strony. W przypadku zobowiązań terminowych, jeśli dłużnik nie realizuje w terminie swych obowiązków wynikających z treści zobowiązania, opóźnia się ze spełnieniem świadczenia. W takim przypadku data wymagalności roszczenia stanowi jednocześnie datę, od której dłużnik opóźnia się ze świadczeniem. Z mocy przepisów art. 481 k.c. uzasadnia to roszczenie o odsetki. W przypadku z kolei zobowiązań bezterminowych opóźnienie nastąpi dopiero w przypadku niedostosowania się do wezwania wierzyciela żądającego spełnienia świadczenia, chyba że obowiązek jego spełnienia wynika z właściwości zobowiązania (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 21 listopada 1995 roku, I ACr 592/95, OSA 1996, nr 10, poz. 48).

2. Do 31 grudnia 2015 roku, przepis art. 481 § 2 zd. 1 k.c. stanowił, że jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była z góry oznaczona, należą się odsetki ustawowe. Z kolei od 1 stycznia 2016 roku, przepis ten stanowi, że jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była oznaczona, należą się odsetki ustawowe za opóźnienie w wysokości równej sumie stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i 5,5 punktów procentowych.

3. W orzecznictwie powszechnie przyjmuje się, że wierzyciel może żądać odsetek od kwoty zagarniętej przez dłużnika od daty wyrządzenia szkody (por. uchwałę Sądu Najwyższego z 22 września 1970 roku, III PZP 18/70, OSNC 1971, nr 1, poz. 5).

4. Strona powodowa mogła naliczać odsetki ustawowe, a po 1 stycznia 2016 roku odsetki ustawowe za opóźnienie, od zagarniętych przez pozwaną kwot od dni, w których każda z tych kwot została zagarnięta.

5. Na dzień 13 czerwca 2017 roku, wyliczone w ten sposób przez stronę powodową odsetki wynosiły w sumie 39 001,85 zł.

6. Sposób wyliczenia tych odsetek przedstawiony przez stronę powodową w dokumencie księgowym z 13 czerwca 2017 roku (k. 41-43 akt) nie był w żaden sposób kwestionowany przez pozwaną, a także Sąd nie stwierdził żadnych błędów w zawartych w nim wyliczeniach.

7. Należało od pozwanej na rzecz strony powodowej zasądzić 39 001,85 zł tytułem skapitalizowanych odsetek ustawowych i odsetek ustawowych za opóźnienie w związku z opóźnieniem w zapłacie odszkodowania.

III. Termin przedawnienia (punkt I wyroku)

1. Przepis art. 118 k.c., w brzmieniu obowiązującym do 8 lipca 2018 roku, stanowił, że jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi lat dziesięć, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej - trzy lata.

2. W orzecznictwie przyjmuje się, że przewidziany w przepisie art. 118 k.c. termin przedawnienia roszczeń okresowych należy stosować do roszczeń o odsetki za opóźnienie, a okresowy charakter świadczeń dłużnika zobowiązanego do zapłaty odsetek za opóźnienie przejawia się w tym, iż z każdym dniem opóźnienia powstaje wobec dłużnika odrębne roszczenie o odsetki, które jest także od tego dnia wymagalne i od tego dnia zaczyna się przedawniać. (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z 19 stycznia 2017 roku, II CSK 202/16, LEX nr 2258038).

3. Termin przedawnienia roszczeń o odsetki za opóźnienie wynosi 3 lata i co do zasady dla każdego roszczenia o odsetki biegnie od dnia jego powstania.

IV. Bieg terminu przedawnienia (punkt I wyroku)

1. W judykaturze przyjmuje się za fundamentalne założenie co do instytucji przedawnienia, że termin przedawnienia nie może biec, jeżeli uprawniony nie ma możliwości realizowania roszczenia. Podkreśla się także, że nie można akceptować sytuacji, w której przedawnienie nastąpiłoby, zanim uprawniony mógłby zgłosić roszczenie (por. uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 12 stycznia 2018 roku, I ACa 440/17, LEX nr 2461359).

2. W niniejszej sprawie przestępstwo popełnione przez pozwaną zostało wykryte w sierpniu 2014 roku, a tym samym dopiero w sierpniu 2014 roku strona powodowa powzięła wiadomość zarówno o roszczeniu odszkodowawczym, jak również o roszczeniach o odsetki za opóźnienie naliczane w sposób opisany w punkcie II podpunkcie 3 rozważań prawnych.

3. Trzyletni termin przedawnienia roszczeń o odsetki za opóźnienie za okres do sierpnia 2014 roku zaczął biec w sierpniu 2014 roku, a odsetek powstałych po tej dacie w dniach ich powstania.

4. Powództwo o odsetki za opóźnienie zostało wytoczone 14 czerwca 2017 roku (k. 2 akt), czyli przed upływem terminu przedawnienia, który upłynąłby co do roszczeń o odsetki za okres do sierpnia 2014 roku najwcześniej w sierpniu 2017 roku.

5. Z tych powodów zarzut przedawnienia jest niezasadny.

IV. Przerwanie biegu terminu przedawnienia (punkt I wyroku)

1. Wedle przepisu art. 124 § 1 k.c., po każdym przerwaniu przedawnienia biegnie ono na nowo.

2. Zgodnie z przepisem art. 123 § 1 pkt 2 k.c., bieg przedawnienia przerywa się przez uznanie roszczenia przez osobę, przeciwko której roszczenie przysługuje.

3. Uznanie roszczenia może być dokonane w trzech różnych formach to jest jako: uznanie właściwe, ugoda i uznanie niewłaściwe. Uznanie właściwe stanowi nie uregulowaną odrębnie umowę ustalającą co do zasady i zakresu istnienie jakiegoś stosunku prawnego. Do umowy tej stosuje się ogólne przepisy kodeksu cywilnego o umowach. Z kolei ugoda jest także umową, uregulowaną w przepisach art. 917-918 k.c., ale różni się od pierwszej tym, że samo istnienie stosunku prawnego nie jest między stronami przedmiotem sporu, a jedynie panuje niepewność, co do roszczeń wynikających z tego stosunku albo co do sposobu lub zakresu ich wykonania i aby ją usunąć strony dochodzą do ugodowego porozumienia czyniąc wzajemne ustępstwa. Natomiast trzecią formą jest tzw. uznanie niewłaściwe, które można określić najbardziej ogólnie i nieprecyzyjnie jako przyznanie przez dłużnika wobec wierzyciela istnienia długu. Uznanie niewłaściwe jest jedynie oświadczeniem wiedzy, które nie jest czynnością prawną sensu stricte (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 19 września 2019 roku, I AGa 85/19, LEX nr 2770869).

4. Celem uregulowania wyrażonego w art. 123 § 1 pkt 2 k.c. jest ochrona zaufania osoby, której roszczenie przysługuje, wywołanego zachowaniem się zobowiązanego. Wskazanemu celowi tej regulacji odpowiada zaliczanie do zdarzeń stanowiących uznanie także takich zachowań się zobowiązanego, które nie zmierzają do wywołania skutku prawnego w postaci przerwania biegu przedawnienia - nie są więc czynnościami prawnymi - ale wskazują na świadomość zobowiązanego istnienia roszczenia i mogą przez to uzasadniać przekonanie uprawnionego, że zobowiązany uczyni zadość jego roszczeniu. Tego rodzaju uznanie kwalifikuje się jako oświadczenie wiedzy stanowiące uznanie niewłaściwe. Skutki uznania długu są uzależnione od rodzaju uznania. W przypadku uznania niewłaściwego skutek przerwania biegu przedawnienia nie jest uzależniony od uznania długu w określonej wysokości. Wynika to między innymi z faktu, że uznanie niewłaściwe długu nie dotyczy faktów zewnętrznych, obiektywnych, lecz stanu wiedzy podmiotu składającego oświadczenie. Przy uznaniu niewłaściwym wystarcza, aby dłużnik uznał dług co do zasady. Uznanie niewłaściwe może dotyczyć zatem także roszczeń, których wysokość nie jest jeszcze dokładnie ustalona (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 9 stycznia 2019 roku, I ACa 321/18, LEX nr 2740711).

5. Zwrócenie się przez dłużnika do wierzyciela o rozłożenie należności na raty może stanowić uznanie roszczenia (art. 123 § 1 pkt 2 k.c.) także wtedy, gdy proponowane porozumienie między stronami nie doszło do skutku (por. wyrok Sądu Najwyższego z 19 września 2002 roku, II CKN 1312/00, OSNC 2003, nr 12, poz. 168).

6. W pismach z 17 października 2014 roku i 1 grudnia 2014 roku, strona powodowa wezwała pozwaną do zwrotu przywłaszczonych pieniędzy wraz z odsetkami za opóźnienie, przy czym w tym ostatnim piśmie na wyraźne żądanie pozwanej przedstawiła sposób wyliczenia tych odsetek. Na podstawie tych pism pozwana powzięła wiadomość o wysokości odsetek za opóźnienie i sposobie ich wyliczenia. Pozwana następnie w pismach z 8 listopada 2014 roku i 15 grudnia 2014 roku wystąpiła o rozłożenie należności, w tym także omawianych odsetek, na raty. Prosiła bowiem jedynie o nienaliczenie dalszych odsetek po zawarciu ugody, a nie umorzenie już wyliczonych odsetek za opóźnienie.

7. Takie zachowanie pozwanej należało zakwalifikować jako uznanie niewłaściwe, albowiem rodziło u strony powodowej przekonanie, że roszczenia, w tym także odsetkowe, zostaną spełnione.

8. To uznanie doprowadziło do przerwania biegu przedawnienia roszczeń o odsetki za opóźnienie 19 grudnia 2014 roku i od tego dnia terminy przedawnienia tych roszczeń zaczęły biec na nowo.

9. Także z tych względów zarzut przedawnienia jest niezasadny.

V. Odsetki od odsetek (punkt I wyroku)

1. Wedle przepisu art. 482 § 1 k.c., od zaległych odsetek można żądać odsetek za opóźnienie dopiero od chwili wytoczenia o nie powództwa, chyba że po powstaniu zaległości strony zgodziły się na doliczenie zaległych odsetek do dłuższej sumy.

2. Zasadnie strona powodowa zażądała zasądzenia odsetek ustawowych za opóźnienie od skapitalizowanych odsetek za opóźnienie od dnia wytoczenia powództwa o nie czyli od dnia 14 czerwca 2017 roku

VI. Częściowe cofnięcie pozwu (punkt II wyroku)

1. Wedle przepisu art. 203 § 1 k.p.c., pozew może być cofnięty bez zezwolenia pozwanego aż do rozpoczęcia rozprawy, a jeżeli z cofnięciem połączone jest zrzeczenie się roszczenia - aż do wydania wyroku.

2. W pismach procesowych z 22 marca 2019 roku i 3 września 2019 roku, strona powodowa cofnęła pozew co do należności głównej w kwocie 19 073,33 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty.

3. Cofnięcie pozwu w podanym powyżej zakresie miało miejsce przed rozpoczęciem rozprawy i w związku z tym do skuteczności tego oświadczenia nie była konieczna zgoda pozwanej. Tym samym nastąpiło w rozpoznawanej sprawie skuteczne cofnięcie pozwu w tej części.

4. W ocenie Sądu, nie ma podstaw do przyjęcia, że cofnięcie pozwu w omawianym zakresie jest niedopuszczalne ze względu na sprzeczność z prawem lub zasadami współżycia społecznego albo zmierza do obejścia przepisów prawa (art. 203 § 4 k.p.c.), gdyż nastąpiło ono ze względu na uzyskanie przez stronę powodową możliwości egzekwowania tej należności na podstawie innego tytułu egzekucyjnego w postaci omawianego wcześniej wyroku karnego.

5. W świetle przepisu art. 355 § 1 k.p.c., sąd wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania, jeżeli powód cofnął ze skutkiem prawnym pozew lub jeżeli wydanie wyroku stało się z innych przyczyn zbędne lub niedopuszczalne.

VII. Koszty procesu (punkt III wyroku)

1. Wedle przepisu art. 98 § 3 k.p.c., do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez adwokata zalicza się wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego adwokata, koszty sądowe oraz koszty nakazanego przez sąd osobistego stawiennictwa strony. Z kolei przepisy art. 98 § 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. stanowią, że do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez radcę prawnego zalicza się wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego radcy prawnego, koszty sądowe oraz koszty nakazanego przez sąd osobistego stawiennictwa strony.

2. Do kosztów procesu poniesionych przez stronę powodową należało zaliczyć: opłatę od pozwu w kwocie 2904 zł (k. 45 i 46 akt) i wynagrodzenie reprezentującego ją radcy prawnego w kwocie 5400 zł, co daje łącznie 8304 zł.

3. Na koszty procesu poniesione przez pozwaną składa się wyłącznie wynagrodzenie reprezentującego ją adwokata w kwocie 5400 zł.

4. Zgodnie z przepisem art. 100 zd. 1 k.p.c., w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone.

5. Strona powodowa wygrała sprawę w 67,16% (39 001,85 zł / 58 075,18 zł), a tym samym należy się jej 5576,97 zł (8304 zł x 67,16%) tytułem zwrotu kosztów procesu.

6. Pozwana wygrała sprawę w 32,84%, a tym samym należy się jej 1773,36 zł (5400 zł x 32,84%) tytułem zwrotu kosztów procesu.

7. Pozwana powinna zapłacić stronie powodowej 3803,61 zł (5576,97 zł - 1773,36 zł) tytułem zwrotu kosztów procesu.

VIII. Koszty nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (punkt IV wyroku)

1. Zgodnie z przepisem art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 roku – Prawo o adwokaturze (tekst jednolity – Dz.U. z 2019 roku, poz. 1513 z późn. zm.), koszty nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu ponosi Skarb Państwa albo jednostka samorządu terytorialnego, jeżeli przepis szczególny tak stanowi.

2. Obowiązek pokrycia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej nie jest obowiązkiem mieszczącym się w formule obowiązku zwrotu kosztów procesu między stronami, lecz ma charakter publicznoprawny i subsydiarny, gdyż powstaje dopiero wówczas, gdy egzekucja kosztów zasądzonych od przeciwnika procesowego strony korzystającej z pomocy prawnej udzielonej z urzędu okazała się bezskuteczna albo gdy kosztami procesu została obciążona strona korzystająca z pomocy prawnej z urzędu, czy też jeżeli koszty procesu zostały stosunkowo rozdzielone, a opłaty z tytułu udzielonej pomocy prawnej nie zostały zapłacone w całości lub w części. Skarb Państwa nie będzie więc nimi obciążony jedynie w sprawie, w której kosztami procesu obciążony został przeciwnik procesowy strony korzystającego z pomocy udzielonej przez adwokata ustanowionego z urzędu (por. uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 10 października 2013 roku, I ACa 23/13, LEX nr 1386079).

3. W rozpoznawanej sprawie pozwana korzystała z pomocy (...) udzielonej jej z urzędu.
4. Kosztami procesu w tej sprawie nie została obciążona strona powodowa.
5. Koszty nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanej z urzędu obowiązany jest ponieść Skarb Państwa.
6. Wynagrodzenia należne pełnomocnikowi z urzędu pozwanej wyniosło 3600 zł (§ 8 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 roku w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu – Dz.U. z 2016 roku, poz.1714 z późn. zm.), przy czym należało podwyższyć je o podatek VAT (§ 4 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 roku w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu – Dz.U. z 2016 roku, poz.1714 z późn. zm.), co daje łącznie 4428 zł.